

چندی قبل [پروژه‌ای دولتی](#) در زمینه‌ی غلط یابی متون فارسی منتشر شد؛ اما ... آنچنان بازتابی در بین سایت‌های ایرانی پیدا نکرد. حداکثر بازتاب آن مقاله‌ی روزنامه‌ی همشهری در این حد بود که "[مایکروسافت که یکی برامون درست کرده بود! تو چرا بی خود زحمت کشیدی!](#)". البته روزنامه‌ی همشهری هم مقصر نیست؛ چون به طور قطع نویسنده‌ی آن با توانایی‌های این برنامه در مقایسه با غلط یاب ساده مایکروسافت اطلاعات آنچنانی ندارد.

از سایت‌های ایرانی هم نباید انتظار داشت که برای محصولات ایرانی تبلیغ کنند! اگر به سایت‌های ایرانی فعال در زمینه‌ی IT دقت کنید بیشتر ذوق کردن‌های آن‌ها ناشی از کارهای شرکت خارجی است؛ مثلاً:

- گوگل امروز در صفحه‌ی اولش یک عکس جدید گذاشته! (2000 تا سایت این رو پوشش می‌دن!)
- رئیس جدید مایکروسافت دیروز که می‌خواست بره سخنرانی دوبار جیغ کشید، سه بار دور سالن دوید گفت اینجا عجب شرکت باحالیه!

- استیو جابز خیلی مرد نازنینی است چون فقط یک دست شلوار لی و پولیور مشکی دارد که 10 سالش است همین فقط تنشه (هم... از شما چه پنهون وضع خود من هم بهتر از این نیست:)
- فیس بوک امروز عکس‌های شما رو در پروفایلتون هم نمایش می‌ده!
- وب سایت‌های لینوکسی ایرانی هم که یک چیزی توی این مایه‌ها هستند:

این مایکروسافت سه تا نقطه (!) باز یک سیستم عامل جدید بیرون داد، ولی اوبونتوی ما 5 ثانیه زودتر میاد بالا؛ به همین جهت هفته بعد قراره پس از طی مراحل نصب سیستم عامل که از امروز شروع میشه به همراه کلیه دوستانی که در این امر مهم دخیل هستند جشن بگیریم! زنده باد آزادی!

و ... سؤال اصلی اینجا است: چرا مدل توسعه‌ای که از آن صحبت شد نمی‌فروشه؟! چرا کسی برای آن تبلیغ نکرد؟ چرا آنچنان کسی ذوق زده نشد؟! چرا زود فراموش شد؟

خوب؛ حالا بد نیست نگاهی هم داشته باشیم به مدل توسعه‌ی "اونا"

یکی از این "اونا" مثلاً می‌تونه تیم سیلورلایت مایکروسافت باشه. بیائیم ببینیم "اونا" چکار می‌کنند تا محصولاتشون بفروشه؛ ملت از شنیدن اخبار اون‌ها ذوق زده بشن؛ هزارتا سایت کارشون رو به رایگان تبلیغ کنند و ...

- "اونا" یا کلاً هر تیم توسعه‌ای تشکیل شده از یک سری آدم! هر کدام از این‌ها یا در سایت MSDN یا به طور جداگانه وبلاگ دارند و کاری رو که به طور منظم انجام می‌دن، ارسال جزئیات اندک از پیشرفت‌های حاصل شده است. مثلاً آقای [TimHeuer](#) هر از چندگاهی این کار رو می‌کنه. به این صورت دیگه روزنامه همشهری چاپ نیویورک نمیداد بنویسه، Adobe که یکی برامون درست کرده بود! تو چرا بی‌خود زحمت کشیدی! چون الان روزنامه‌ی نیویورک تایمز می‌دونه جزئیات کاری که انجام شده به مرور زمان چی بوده.

- "اونا" قسمتی رو در سایت MSDN دارند به نام [Silverlight TV](#). یک نفر رو هم استخدام کردن به نام آقای [جان پایا](#)! تا بیاد براشون با اعضای مختلف تیم مصاحبه کنه و یک سری از جزئیات رو بیشتر برای عموم مردم توضیح بده.
- "اونا" هر از چندگاهی سمینار برگزار می‌کنند: (+). میان پز می‌دن ما اینکار رو کردیم اونکار رو کردیم؛ دنیا، بدونید ما چقدر عالی هستیم!

- "اونا" یک bug tracking system دارند. یک features suggestion system دارند: (+). مردم الان می‌دونند اگر باگی رو در سیستم پیدا کردند، کجا باید گزارش بدن. اگر نیاز به ویژگی جدیدی داشتند باید چکار کنند. صرفاً با یک صفحه‌ی ثابت که لینک دریافت دو تا فایل رو گذاشته مواجه نیستند.

- "اونا" یک [فوروم مخصوص](#) هم برای Silverlight درست کردند تا استفاده کننده‌ها بیان ابتدایی‌ترین تا پیشرفته‌ترین سوالات خودشون رو مطرح کنند. نرفتند اون پشت قایم بشن! یا بگن این ایمیل ما است؛ دوست داشتید ایمیل بزنید ما هم وقت کردیم جواب می‌دیم!

- "اونا" مستندات و راهنمای بسیار کامل، قوی و قابل مرور تحت وب دارند: ([+](#)).

- "اونا" اگر کارشون را رایگان و سوری باز می‌خواهند ارائه دهند از یک سوری کنترل استفاده می‌کنند: ([+](#)). به رها کردن یک تکه سوری کد در ملاء عام کار سوری باز نمی‌گن! هر کاری آداب و اصول خودش رو داره شما که نمیای بچه‌ت رو بذاری سر راه و بری؟! به این امید که خودش patch میشه، خودش به روز میشه، یکی پیدا میشه تا دستی به سرش بکشه!

البته این مورد جدیداً جهت پروژه غلط یاب یاد شده راه اندازی شده: ([+](#)) ولی فکر نمی‌کنم کسی متوجه شده باشه، چرا؟! چون اخبار رو این روزها علاقمندان از طریق فیدهای RSS دنبال می‌کنند؛ نه با مراجعه‌ی هر روزه به یک سایت. انتظار بی‌موردی است که استفاده کنندگان هر روز به سایت ما سر بزنند تا ببینند چه خبره! به همین جهت RSS اختراع شده. همچنین پروژه اختصاصی فارسی و سوری کنترل انگلیسی هم همخوانی ندارند.

- "اونا" اکانت توئیتر دارند: ([+](#)). "اونا" اکانت فیس بوک دارند: ([+](#)). "اونا" از این امکانات برای گزارش دادن رخداد‌های داخلی خودشون استفاده می‌کنند. یکی از ابزارهای مهم تبلیغاتی اون‌ها است. کلاً رسانه‌ها رو در دنیای غرب به عصر قبل و بعد از توئیتر تقسیم بندی می‌کنند. پیش از توئیتر اخبار تهیه می‌شد و تبدیل به خوراک اطلاعاتی عموم می‌شد؛ الان اطلاعات موجود در توئیتر، جمع‌آوری، آنالیز و تحلیل می‌شود و سپس تبدیل به خوراک خبرگزاری‌ها می‌گردد.

- "اونا" برای ارائه دانلود‌هاشون دیتاسنتر اختصاصی دارند. جایی خوندم مساحت دیتاسنترهای فعلی گوگل در حد یکی از ایالت‌های آمریکا شده ...؛ تصورش رو بکنید که با یک وب سایت هاست شده در یک کشور ثالث، بخواهید یک نرم افزار 200 مگی را به هزاران نفر عرضه کنید. یا مشکل پنهایی باند پیدا می‌کنید یا کند شدن سرور یا ...

- "اونا" اگر وقت کنند هر از چندگاهی برای تبلیغ و توسعه کارشون کتاب هم منتشر می‌کنند: ([+](#))، تعدادی از این‌ها هم رایگان است.

و ... و ... بدون رعایت این موارد پروژه‌های خوب ارائه شده در اینترنت نمی‌فروشند! حتی شما دوست عزیز!

نظرات خوانندگان

نویسنده: علی اقدم
تاریخ: ۱۳۸۹/۱۲/۰۵ ۱۷:۱۸:۰۶

نقد بسیار جالب در این زمینه انجام دادید

برای من لینک های استفاده شده خیلی مفید بودند،

جناب نصیری لطفا در مورد صنعت نرم افزار! در ایران، چالش های آن برای تازه وارد شدگان و محصلان، و مطالب مشابه بنویسید تا از تجارب شما استفاده نماییم،

ممنون

نویسنده: حمیدرضا
تاریخ: ۱۳۸۹/۱۲/۰۶ ۰۸:۱۳:۱۶

من اتفاقاً از همون روزهای اول در دسترس قرار گرفتن ویراستیار اون رو دریافت و نصب و تست کردم. واقعیتش اینه که به قضاوت من این کار، حاصل زحمت یک یا چند برنامه‌نویس تازه‌کار (اما خوش‌آتیه) است که در کارشون خیلی از نیازمندیهای اولیه چنین پروژه‌ای پیش‌بینی نشده. من به عنوان یه کاربر Word در گام اول دوست دارم غلطیابی به صورت همزمان با تایپ صورت بگیره (امکانی که خود ورد داره) و با تایپ هر کلمه غلط، ورد اون رو برام مشخص کنه، ویراستیار چنین کاری نمی‌کنه، امکاناتی که از طریق ویراستیار در دسترسه به درد مرور بعد از تایپ یا تصحیح سندهای موجود می‌خوره و حتی این کار رو هم (وقتی که قراره مثلاً کل سند را تصحیح کنه) به جای این که توی Thread مجزا انجام بده توی رشته اصلی و با به حالت غیرپاسخگو بردن ورد انجام میده. پنجره غلطیابیش حالت Modal داره و ... و نهایتاً این که بعد از نصبش (من با آفیس 2007 چک کردم) متوالیاً ورد کرش می‌کنه. از لحاظ داده‌ها هم که انتظار میره با یه مجموعه کامل روبرو باشیم من با همون تستهای اولیه متوجه نقصهای زیادی شدم. من شخصاً ویراستیار رو در حد یه پروژه دانشجویی می‌پذیرم و نمره 20 بهش میدم اما اعتقاد دارم انجام چنین کاری -جدا از فاز جمع‌آوری داده‌هاش- بدون این که اشکالات فعلی رو داشته باشه برای یه برنامه‌نویس متوسط چیزی شاید حدود یک هفته بیشتر کار روزانه 8 ساعته زمان نبره.

و اعتقاد دارم ساختن یه پروژه کاربردی غلطیابی می‌بایست با ارائه یه دیکشنری با قواعد نحوی برای hunspell یا پیاده‌سازی چنین قابلیتی مطابق استاندارد غلطیاب املایی خود آفیس انجام میشده. مهمترین اشکال این پروژه اینه که یه سازمان دولتی خودش تصمیم گرفته پیاده‌سازیش کنه (و بعد همین سازمان میاد توی سایتش اعلام می‌کنه ما تمایل داریم پروژه‌ها رو برونسپاری کنیم اما ویراستیار به ما ثابت کرد که بعضی کارها رو فقط ما خودمون می‌تونیم انجام بدیم!) و تمام هدفش -به نظر من- نه برآورده کردن یه نیاز که افتخارآفرینی برای خودش.

نویسنده: نوید کاشانی
تاریخ: ۱۳۸۹/۱۲/۱۵ ۰۹:۴۰:۱۹

مطلب خیلی خوبی بود.

اتفاقاً انجام یه مدل توسعه مثل " اونا " می تونه باعث افزایش اعتماد بشه. چیزی که شاید مهمترین مشکل سرویس دهنده ها و برنامه های ایرانی باشه.

شاید وجود یکسری راهنما و مطالب اینچنینی بتونه قدم مثبتی باشه توی این راستا.

به نظر من پتانسیل استفاده از خدمات و سرویس های ایرانی خوبه و فقط باید ازش استفاده بشه. برای نمونه وقتی ما در مورد همین ویراستیار نوشتیم خب استقبال خیلی خوب بود ازش خصوصاً تو شبکه های اجتماعی:

نویسنده: مهرداد
تاریخ: ۱۳۸۹/۱۲/۱۵ ۲۲:۰۹:۲۷

تیم ویراستیار تقریباً از آغاز مدل توسعه‌ای مشابه با اون چیزی که شما مدل توسعه‌ی «اونا» نام‌گذاری کردید، در پیش گرفته و کاملاً مصمم که این مسیر رو ادامه بده. بروز رسانی با فواصل زمانی کوتاه، ترویج فرهنگ نرم‌افزار آزاد از طریق ارائه متن‌باز ویراستیار و پشتیبانی از توسعه‌دهندگان علاقمند و ارتباط مستقیم با کاربران از طریق توییتر و شبکه‌های اجتماعی (مانند فیس‌بوک) برخی از موارد انجام شده در این زمینه هستند. و البته تیم ویراستیار برنامه‌های مفصل‌تری را در این رابطه در نظر دارد که به مرور انجام خواهد شد.

در چنین مدلی، موفقیت نرم‌افزار علاوه بر خود آن، تابعی از تبلیغات کاربران آن نیز هست، فرآیندی مشابه تبلیغ و بازاریابی دهان به دهان. نرم‌افزار ویراستیار تا بحال در جذب کاربران موفق عمل کرده، اما از دید بدنه‌ی فعال کاربران اینترنتی و بخصوص توسعه دهندگان و برنامه نویسان پنهان مانده است.

من این نوشته شما را شروع خوبی می‌بینم برای ارتباط هر چه بیشتر اعضای تیم و جامعه کاربران ایرانی. بدون شک برآورده شدن هدف اصلی ویراستیار (ارتقای جایگاه خط و زبان فارسی) بدون هم‌یاری شما دوستان امکان‌پذیر نخواهد بود.

نویسنده: وحید نصیری
تاریخ: ۱۳۹۰/۰۱/۱۷ ۱۴:۲۶:۳۷

جهت تکمیل بحث:

سایت پروژه فوق تغییر و تحولات زیادی داده و الان خیلی از موارد مهم در اون لحاظ شده

/http://www.virastyar.ir